

JUTRANJE NOVOSTI

NARODNO RADIKALNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši ponedeljke.

Mesečna naročnina:

v Ljubljani Din 10.—, po pošti Din 12.—, inozemstvo Din 20.—

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/l. — Telefon št. 213

Brzjavni naslov: „Novosti-Ljubljana“.

Upravništvo: Marjini trg št. 8. — Telefon št. 44.

Oglasi po tarifu. Sprejemajo se le do 15. ure.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znak za odgovor.

Račun pri poštnem č-k. uradu št. 13.238.

Pustite vsaj našo mladino!

Maribor, 22. febr.

Frivolna igra, ki jo je pričela mariborska DS pod plaščem ogroženih narodnih pridobitev, se nadaljuje z vso ogabnostjo.

Z velikanskimi plakati vabijo na shode in polemizirajo ne z narodnim, ampak s političnim nasprotnikom, ne z državnim, ampak z osebnim sovražnikom. Shodi se prepovedo in izda se nov ferman še v ostrejši obliki, ki poziva v imenu narodnosti in državnosti na boj na lastnega brata vse, kar leze in gre, moške in ženske. Prava pravcata sveta križarska vojska proti lastnemu bratu političnemu nasprotniku. Koncentrirajo se radi te frivole igre žandarmerijske čete od blizu in daleč, pripravljajo in obveščajo za vse mogoče slučaje vojaštvo, izdajajo se obsejni varnostni ukrepi in vendar: ljudje se oborožujejo in čuvajo lastna podjetja z revolverjem v roki, zlasti še ponoči. In vendar ne preti nobena nevarnost od tujca ne našim ljudem, ne našim podjetjem in tudi ne naši državi. Nevarnost se vidi v lastnem bratu, saj je sovražstvo lastnega brata hušnje in strastnejše od tujca.

Ljudje, ki so že marsikaj poskusili in dobojevali že nešteto bojev na teh vročih tleh, ti ljudje pa opazujejo vse to in majojo z glavo, kako je to mogoče. Takega reševanja narodne ideje in državnih interesov si pač ni mogel nikdo misliti. Tu se tratijo tisočaki in tisočaki, samo da se zadosti osebni užaljenosti par političnih nasprotnikov iste narodnosti. Zaradi pol ducata osebnih sovražnikov se hoče mobilizirati ne samo stotine, ampak tisoče, ki se bodo med seboj preganjali, uničevali drug drugemu imetje in si puščali prevročo kri — ne osebni voditelji in nasprotniki generali, ampak po njih nahujskane mase.

Človek mora res strmeti, da je kaj takega mogoče, da more strankarska strast tako zaslepi. Čuditi pa se je, da ni med njimi nikogar, ki bi tem zaslepljenecem odprl oči. Moral bi biti njihov človek in tak, ki ima med njimi samiti ugled. Morda bi se mu le posrečilo, da bi jih spravil na pravo pot. Kdor bi streznil te politične strasti pijane ljudi, katerih početje zavzema nevarne dimenzije, bi si gotovo stekel veliko za sluzo za našo državo in narodnost.

Vemo, da so naše besede tem zaslepljenecem bob ob steno in se ne zmenijo zanje ter jim mašijo ušesa ne zato, ker bi ne imeli prav, ampak zato, ker prihajajo iz naših vrst. Kljub temu pa povemo na ves glas, da ne bomo utihnili s svojim svarilnim glasom nikoli in nikjer, kjer bomo videli, da se godi nam, naši narodnosti in državi krivica, da se nas ne lači, ampak slabi, da nam ne povzdiguje ugleda, ampak ga ponižuje pred tujcem, pa naj se tako ali pa katerokoli početje vrši pod katerokoli pretvezo in imenom.

Ce pa se bratje koljejo med seboj, odrasli in dorasli ljudje, ki imajo že svoj poklic in ki so za svoja dejanja in njih posledice odgovorni sami in če tega ni možno na noben način preprečiti, potem naj vsaj mladino pustijo izven tega boja. Mladina je vročekrvna, tudi če ni izgubila idealov, zlasti jo lahko razpali nacionalna misel, nima še tistega mirnega in stvarnega razsodka, kakor ga lahko po vsej pravici pričakujemo od odraslih samostojnih ljudi. Ali je potem čudno, če tudi v njej vzkipi kri, če se tudi njej zastro oči!

Znano je, da se sedanega nečastnega boja udeležuje v veliki meri učeča se mladina, dijaki in celo dijakinje. Nekaj diakov ni imelo samo lišnih preiskav, ampak so jih morali celo zapreti in jim dobrati orožje.

Mladino izrabljati v take namene in jo direktno ali pa indirektno zavajati na to pot, je podlost prve vrste. Mladina naj bo pri knjigah in se naj pripravljala na svoj poklic. To je njen posej ne pa razgrajati po cesti in zasledovati ljudi in hoditi po kostanj v ogenj za drge. Taka lahkomišelnost uniči lahko celo vrsto eksistenc in napravi marsikaterim staršem mnogo gorja.

Apeliramo še enkrat na voditelje obeh sovražnih taborov, da vsaj mladino pustijo v miru v tem grem boju. Ker bo v danih razmerah tudi ta upravičen apel zaletel na njihova ušesa, zahtevamo

od šolskih oblasti, da nemudoma in z vso odločnostjo ukrene, ker je potreba, da se prepreči še večja nesreča. To

storiti je naravnost neja dolžnost do mladine, staršev, nacionalne in državne misli.

Politično-gospodarski sporazum med našo kraljevino in Avstrijo.

Ugoden in hiter potek pogajanj. — Rešitev vprašanja rudnikov. — Vprašanje dolgov. — Naša vlada za ko-roške Slovence.

Beograd, 23. febr. (Izv.) Včeraj sta prišla v ministrsko predsedstvo kancelar dr. Seipel in zunanji minister dr. Grünberger. V kabinetni pisarni ministrskega predsednika Pašića se je nato takoj pričela konferenca. Konferenci so prisostvovali razven ministrskega predsednika Pašića dr. Ninčić, minister pravde dr. Marković, naš dunajski poslanik Tičo Popović in pa Pantta Gavrilović. Dr. Seipel je pred začetkom konference pozdravil našo vlado in se je zahvalil za iskren in prijateljski sprejem ter naglašal važnost pozitivnega uspeha te konference za Avstrijo in našo državo. Omenjal je, da zasleduje Avstrija nad vse miroljubno politiko. Za obe državi je zelo važno, da se sporazumno rešijo važna gospodarska vprašanja, pred vsem pa, da se sklene trgovinska pogodba med obema državama. Pri sklepanju pogodbe je Avstrija pripravljena tudi za gotove koncesije. Povdarjal je veliko važnost arbitraže, potom katere naj bi se reševali vsi eventualni spori. — Ministrski predsednik Pašić se je nato zahvalil za pozdravni govor in naglašujoč, da se ustvarja veliko delo, izjavil, da veruje v miroljubno politiko Avstrije. Glede obvezne arbitraže pa je izjavil, da nima naša država z nobeno drugo državo take pogodbe ter da vlada ne more razpravljati sedaj o tem predlogu, izrazila pa je upanje, da se bo o tem vprašanju razpravljalo kdaj pozneje. Nato je dejal min. predsednik Pašić, da je naša vlada pripravljena skleniti z avstrijsko vlado tarifno in trgovsko pogodbo ter rešiti vsa ostala vprašanja, tako vprašanja sekvestrov, prometa in carine, kakor tudi druga vprašanja pravne narave. Minister pravde dr. Laza Marković je referiral o vseh vprašanjih, o katerih se vodijo pregovori ter označil mejo zahtev, preko katere naša vlada ne more iti. Končno je kancelar dr. Seipel izjavil, da bo s strokovnjaki svoje delegacije izčrpno razmotrival predloge beograjske vlade ter je izrazil še enkrat željo, da bi se vsa sporna vprašanja likvidirala. Nato je bila konferenca zaključena. Ko je kancelar dr. Seipel odhajal peš po Kneza Mihajla ulici, ga je beograjsko občinstvo vladno pozdravljalo.

Beograd, 23. febr. (B) Po večerašnji plenarni seji avstrijske in naše delegacije za ureditev odnošajev med obema državama sta bili izvoljeni dve sekciji. Prva razpravlja o prometnih, druga pa o raznih drugih pravnih vprašanjih. Naši člani prve sekcije so vseučiliški profesor dr. Arangeljović, naš

poslanik na Dunaju Tiča Popović, Subotić in tajnik zunanjega ministrstva Wegele, druge sekcije pa pravosodni minister dr. Laza Marković, naš poslanik na Dunaju Tiča Popović in vseučiliški profesor dr. Dragoljub Arangeljović. Avstrijski člani druge sekcije so oddelna načelnika dr. Peter in dr. Lukesch ter opravniki poslov v Beogradu Hoffinger. Druga sekcija je imela sejo popoldne, ki je trajala do 7. ure zvečer. Sporazum se je skoraj popolnoma dosegel. Debata je veljala večinoma ureditvi vprašanja Steinbeisovega lesnega podjetja v Bosni in sladkorne tvornice v Usori. Kar se tiče rudnikov v Zenici in Varešu, se je zadeva rešila tako, da dobi naša država vse delnice teh rudnikov in sladkorne tvornice, glede Steinbeisovega podjetja pa večinoma delnic, tako da bo naša država popolnoma gospodarica teh podjetij. Danes popoldne se je razpravljalo o vprašanju odškodnine, ki jih ima naša država plačati za te objekte, namreč osem milijonov dinarjev. Predsednik vlade Pašić in zunanji minister dr. Ninčić sta imela sredi kratko konferenco z zveznim kancelarjem dr. Seiplom in avstrijskim zunanjim ministrom dr. Grünbergerjem, na kateri so razpravljali o političnih odnošajih med našo državo in Avstrijo. Razprave obeh sekcij potekajo zelo ugodno in hitro, tako da je upati, da se bodo v najkrajšem času uredila vsa vprašanja kar najugodnejše. Obe sekciji sta danes popoldne nadaljevali razprave, in sicer so bile na dnevnem nem redu politične in gospodarske konvencije med Avstrijo in Jugoslavijo. Edino vprašanje, ki se še ni moglo večerašnji končno veljavno urediti, so dolgovi. Avstrijski delegati zahtevajo konverzijo dolgov v razmerju 100 predvojnih kron za 5 dinarjev, dočim zahtevajo naše banke, naj se poravnajo ti dolgovi v razmerju 100 predvojnih kron za 7 1/2 dinarjev. To sporno vprašanje se je stavilo z dnevnega reda, ker Avstriji nočejo popustiti. Danes se je razpravljalo tudi o narodnih manjšinah. V tem pogledu zahteva naša vlada popolno enakopravnost glede šolstva. Mi smo dovolili Nemcem otvoritev ljudskih in srednjih šol, Avstrija pa dela ogromne težave glede druge slovenske šole, ki jo hočejo otvoriti Slovenci v Avstriji.

Beograd, 23. febr. (B) Snoč je priredil zunanji minister dr. Ninčić na čast avstrijskemu zveznemu kancelarju dr. Seiplu in njegovim spremljevalcem večerjo, katere so se udeležili vsi člani avstrijske delegacije, opravniki poslov Hoffinger, nadalje ministri in višji uradniki.

Radičeva volilna prognoza:

Zagreb, 23. febr. (Z) Osješki Hrvatski Listi prinaša izjave Stjepana Radića o izgledih seljačke stranke pri volitvah v narodno skupščino. Radić pričakuje, da bo njegova stranka dobila okrog sto mandatov. Na vprašanje sotrudnika »Kaj pa potem, gospod predsednik?« je odgovoril Radić: »Danes je bil pri meni zelo upliven novinar iz Londona in me je vprašal, kakšne so naše zahteve, da pride do sporazumne ureditve naše države, ker je jasno, da bo hrvatska republikanska stranka dobila večino naroda za svojo politiko. Odgovoril sem mu v glavnem sledeče: 1. Ako dobi večino Pašić, ne bo nikakega sporazuma. 2. Prvi predpogoj za sporazum je priznanje hrvatskega državnega zbora v Zagrebu. 3. Za Bosno in Hercegovino priznanje in spoštovanje narodne uprave in samostojnosti. Uprave Bosne in Hercegovine ne smejo imeti sami Srbi, Hrvatje in Muslimani, ampak dežela se mora upravljati v medsebojnem sporazumu med Hrvatji, Srbi in Muslimani

Sarajevo, 23. febr. (B) Vsi nemški in madžarski kolonisti, ki jih je še svojčas madžarski minister Kallay naselil v Bosni in Hercegovini, nastopajo roko v roki z Radičevci.

Sarajevo, 23. febr. (B) Uradni list pokrajinske uprave za Bosno in

Hercegovino »Narodno Jedinstvo« objavlja izjavo pokrajinskega namestnika Vulovića, v kateri vell med dr.: Vsa upravno-politična oblastva v Bosni in Hercegovini imajo sedaj na temelju prejšnjih naredb pokrajinske vlade preprečiti vsako razburjanje ljudstva in izživjoče vzkliske, kakor »Dol s trgovci«, »Živio komunizem«, »Živio republika« itd. Taki vzkliski so se zadnje čase ponovno čuli na raznih krajih in so dovedli do izgredev, pretepev, demolaranja in celo do krvolitja in napadov na državne organe. Zajamčena svoboda zborovanj in govorov se ne sme kršiti. Kritizirati se smejo čini posameznih oblastev in državnih organov, prepovedano pa je žaliti ali izpostavljati jih javnemu zasmejanju. Krivci naj se takoj kaznujejo.

SLOVENSKI KLUB V BEOGRADU.

Beograd, 23. febr. (B) Tukajšnji Slovenci so ustanovili v »Triglavu« svoj klub s knjižnico in čitalnico. V klubu bodo prirejali predavanja iz slovenske zgodovine in književnosti, pa tudi koncerte, na katerih sporedu bodo slovenske pesmi. Klub si je nadel nalogo, da da Beograjčanom priliko, da se поблиže seznanijo s Slovenci.

Priprave za izvedbo rapalske pogodbe.

Beograd, 23. febr. (B) Pokrajinski namestnik v Dalmaciji, Metličić, je dobil od vlade potrebne kredite za civilne izdatke povodom vzpostavitve upravnih oblastev v novem ozemlju, ki nam pripade v zmlisu s. margheritških konvencij in za prvo silo za prehrano tamošnjega prebivalstva.

Beograd, 23. febr. (B) V par dneih se izvrši izmenjava ratifikacij s. margheritških konvencij v Rimu, nakar stopi sporazum takoj v veljavo. V zunanjem ministrstvu je že vse pripravljeno za poravnavo sporov z Italijo. General Milčić in konzul Cincar-Marković

odpotujeta v Benetke, kjer se sestaneja z italijanskim generalom Barberisom da se pripravi vse potrebno za evakuacijo tretje cone. Cim stopi sporazum v veljavo, odpotuje komisija v Zader, odkoder bo vodila izpraznitve ozemlja, ki sedaj pripada naši državi.

Rim, 23. febr. (Izv.) »Gazzetta Ufficiale« objavlja zakonitev dogovorov glede izvedbe rapalske pogodbe. Min. predsednik Mussolini je sporazumno z vojaško oblastjo ukrenil vse potrebno v svrhu izpraznitve Sušaka in zasedenega dela Dalmacije.

Predsednik Millerand o francoski politiki.

Pariz, 23. febr. (K) Pod predsedstvom predsednika republike Milleranda se je vršila sredi povodom 25 letnice ustanovitve republikanskega komiteja za trgovino in industrijo svečana pojedina, katere se je razen predsednika udeležilo več ministrov, poslancev in senatorjev vseh republikanskih struj. Pri tehi svečani večerji se je soglasno odobrvala politika vlade. Predsednik republike je izjavil, da Francija ne stremi za osvoboditvami in aneksijami, da pa je odločena, zagotoviti si svojo varnost in svoje reparacije. Nemci se kažejo zopet enkrat kot slabi psihologi, ko si domišljajo, da bo francoska žila.

vost, ki je ostala v peklu pred Verdunom nepremagljiva, popustila v denarnih stiskah. Francija bo v polni ednosti vztrajala v miru, dokler bo potrebno, in sicer ravno tako, kakor je vztrajala v vojni. Francija bo na vsak način izvedla svoje cilje. (Soglasno pritrjevanje).

Pariz, 23. febr. (K) V teku debate v zbornici o načrtu zakona glede uvedbe dvojnega davčnega pribitka, je izjavil generalni poročevalec, da se glede proračuna Francije, ki je po krivdi Nemčije zapletena v neizogibno akcijo, ne sme pokazati nikaka slabost ali ne- previdnost.

Iz seje ministrskega sveta.

Beograd, 23. febr. (B) Snoč se je vršila seja ministrskega sveta. Pravosodni minister dr. Marković je predložil obširno poročilo o pogajanjih z avstrijsko delegacijo, posebno pa o spornih vprašanjih. Sklenila so se nova navodila, ki naj se dajo naši delegaciji. Nadalje se je govorilo tudi o volilnem gibanju. Notranji minister Vujičić je poročal, da še niso dospela v njegov resort popolna poročila o kandidatnih listah iz vseh okrožij. Zaradi tega še ni mogoče popolnoma pregledati položaja. Vlada je prejela podrobna poročila le o kandidaturah Narodne radikalne stranke. Oddvojenih radikalnih list je bilo priglavljenih deset, ne glede na čisto protivevske liste. Po dve oficijelni radikalni listi sta postavljeni v kruševaškem, moravskem, čačakšem, kragujevaškem, beograjskem, niškem, vraniskem in mostarskem okrožju. V teh okrožjih stranka večinoma ni mogla poravnati sporov; zato tudi ni izjavila, katere liste so oficijelne in katere disidentske. Ministri so razpravljali o teh sparih in iščejo način, kako preprečiti razkol. Ker še ni natančnih poročil iz vseh okrožij, tudi še ni mogla pasti definitivna odločitev.

Naši odnošaji z Bolgarsko

Beograd, 23. febr. (Z) Med našo in bolgarsko državo se je dosegel sporazum, v zmlisu katerega se dne 1. marca sestane v Nišu komisija obeh vlad, ki naj razpravlja o raznih spornih vprašanjih, zlasti pa o ureditvi obmejnih straž na naši in bolgarski strani Makedonije. Člani naše delegacije te komisije so Žika Lazić, Prelič, polkovnik Ristić, generalštabni podpolkovnik Ilić in svetnik našega poslanstva v Sofiji Vlada Luković.

PROCES PROTI MADŽARSKIM ATENTATORJEM V BUKAREŠTI.

Bukarešta, 22. febr. (K) V razpravi zoper Madžare, ki so obtoženi zaradi zarote proti romunski kraljevski dvojici, je izjavil grof Belmont, da se je v Bukarešti seznanil z glavnim zatornikom Turkovczkyom, pod čigar vplivom je postal član neke tajne madžarske zveze. Meseca julija 1922 so odpotovali skupno z napačnimi potnimi listi na Romunsko. Atentat bi se bil imel izvršiti 8. septembra v Bukarešti v hipodromu na ta način, da je bil postavljen pod kraljevo ložo peklenski stroj. Skesal se je in je hotel napad preprečiti. Ugledne madžarske osebe so bile člani te tajne družbe, tako med drugimi tudi ministrski predsednik Štefan Fridrich.

GLAVNO TAJNIŠTVO NRS ZA SLOVENIJO JE V LJUBLJANI, WOLFOVA ULICA ŠT. 1., I. NADSTROPJE.

Preiskava proti dinarskim spekulantom.

Beograd, 23. febr. (Z) Včeraj je poslal finančni minister dr. Stojadinović v Zagreb uradnika, ki naj z inšpektorjem finančnega ministristva nadaljuje preiskavo v zadevi poloma tržaške tvrdke Hacker & Co. Kakor vse kaže, bodo vse osebe, čijih krivda se dokáže, takoj kaznovane in se ne bo čakalo na konec preiskave. V dosedanjem poteku preiskave v Zagrebu je bilo zaslišanih nad 50 oseb, med njimi tudi uradniki Eskomptne banke, ki je, kakor se je ugotovilo, igrala največjo vlogo pri poslabšanju našega dinarja. Verjetno je, da bo preiskava te afere končana v kakih 15 do 20 dneh. Ni dvoma, da bo izid preiskave porazen, in da se bo videlo, kako usodo dinarju je hotela določiti ta družba spekulantom.

IZPLAČILO KUPONOV DRŽAVNEGA INVESTICIJSKEGA POSOJILA.

Beograd, 23. febr. (B) Direkcija državnih dolgov je stavila Narodni banki na razpolago 17.500.000 dinarjev v svrhu izplačila tretjega kupona 7% državnega investicijskega posojila iz leta 1921. Čigar rok zapade dne 15. marca t. l. V zmlisu § 2 pravilnika o izplačevanju obveznic in kuponov 7% državnega investicijskega posojila honorirajo te kupone: 1. direkcija državnih dolgov, 2. oblastna finančna direkcija v Novem Sadu, 3. okrožne in okrajne finančne uprave, 4. blagajne finančnih delegacij in davkarji, 5. poštna hranilnica v Sarajevu in čekovna urada v Zagrebu in Ljubljani preko področnih poštaih uradov, 6. občinska sodišča v Srbiji in Črni gori, in 7. banke, pri katerih se je podpisovalo 7% državno investicijsko posojilo.

IZMISLJENA VEST.

Praga, 23. febr. (K) Na poročila nekaterih večernih listov o atentatu na ministra za zunanje stvari dr. Beneša se objavlja, da ta poročila niso resnična.

Današnje prireditve

V Ljubljani:

Drama: »Ugrabljene Sabinke«. R. D. Opera: »Meistofeles«. Red B. Kino Matica: »Pomperl na smučeh«. Kino Tivoli: »Hijene sveta«. I. del. Kino Ideal: »Črne oči«.

V Mariboru:

Nar. gledališče: Premiera Schönherjeve drame »Ono«. Red A. Nočna lekarniška služba v Ljubljani. Tekoči teden: lekarna Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčić na Karlovški cesti.

Dnevne novosti.

— Naše čitatelje opozarjamo na jutrišnje priloge »Jutranjih Novosti«, ki bo vsebovala zelo zanimive članke in izbrano kulturno-lepovoslovno gradivo. Predvsem opozarjamo na članek »O Ameriki, vladarici peterih kontinentov«, iz katerega je razvidno, da se bje med Evropo in Ameriko odločil boj za bodoči obstanek. — Nadalje opozarjamo na bogato kulturno rubriko in na priljubljene »Zanimivosti«.

— Vsi oni, ki so se naročili na naš dnevnik in še niso poravnali naročnine, naj blagovolično nemudoma vplašajo naročnino, ako želijo prejemati »Jutranje Novosti« redno in brez zaprek.

— Glavni volilni odbor NRS za mariborsko oblast in srezka odbora za levi in desni breg imajo skupno sejo v Mariboru, Vrazova ulica 3, III. — Somišljeniki in prijatelji stranke naj se v vseh zadevah obrnejo ustmeno ali pismeno na ta naslov. Tam se sprejemajo tudi prijave za vstop v stranko.

— Proga Ljutomer—Ormož. Iz Beograda poročajo, da se namerava že trasirana proga Ljutomer—Ormož spremeniti v toliko, da bo železniška proga dejansko odgovarjala željam prebivalstva, ker kakor znano, je dosedanja trasa plod demokratičnih aspiracij. Ta proga naj bi bila pomagala znanemu demokratičnemu kandidatu Lovro Petrovarju do mandata. Deputacija članov mariborskega odbora Narodno radikalne stranke je tozadevno tudi informirala prometnega ministra. Tako se uresniči želja ljudstva, ki je že dolgo čakalo na to izpremembo.

— Odlikovanje človekoljubnega rešitelja treh otrok. Ni. Vel. kralj je blagovolil odlikovati z zlato medaljo za gradnjaške službe g. Vinka Glazca, veleposelnikovega sina iz Krčevine pri Ptuj, ki je dne 15. januarja t. l. z lastno smrtno nevarnostjo rešil tri sanjkajoče dečke v Krčovini izpod ledenih rlinika, v katerega so se pri sanjkanju vdrli. S tem človekoljubnim in požrtvovalnim činom, s katerim so se bavili, tudi listi in javnost, je g. Glazca rešil dečke gotove smrti.

— Novi kazenski zagovorniki. Višje deželno sodišče je sprejelo v imenik kazenskih zagovornikov dr. Ivana Lulika, odvetaškega kandidata v Ljubljani; dr. Ivana Šlibarja, odvetaškega kandidata v Mariboru, in dr. Dominika Drnovška, odvetaškega kandidata v Slovenski Bistrici.

— Izpremembe v upravnih službah. Konceptni praktičanti dr. Amon Sral pri okr. glavarstvu v Konjicah, Leopold Eiletz pri okr. glavarstvu v Slovenjgradcu, dr. Dragotin Škrinjarič in Jakob Počkar pri okr. glavarstvu v Celju, Egon Bayer pri pokrajinski upravi v Ljubljani, dr. Josip Orožim pri okr. glavarstvu v Novem mestu, Heribert Svetel pri pokrajinski upravi v Ljubljani so imenovani za provizorne vladne koncipiste na dosedanjih službenih mestih.

— Premoščenja. Politiški svetnik dr. Ivan Senekovič je iz službenih ozirov premeščen od okrajnega glavarstva v Celju k politični direkciji v Ljubljani. Iz Celja v Ljubljano je premeščen tudi policijski pristav Josip Stadler. Politiški kancliser Ciril Brevec je premeščen od politične direkcije v Ljubljani k okrajnemu glavarstvu v Celju.

— Osebna vest. Kakor nam poročajo iz Maribora, sta izstopila iz Jugoslovanske demokratiške stranke g. fin. svetnik Avgust Sedlar in uradni agrarnega urada g. dr. Jakob Stefančič. List za listom...

— Resnicoljubnost demokratskega »Jutra«. Okrožni agrarni poverjenik dr. Vilko Pfeiffer v Mariboru je postal z ozirom na izlagane vesti v »Jutru« (št. 43) popravek, ki ga za resnicoljubno »Jutro« ni hotelo priobčiti. Da vidi naša javnost, kakšnih metod se poslužujejo demokrati v vol. boju, priobčujemo omenjeni popravek, ki se glasi: Ni res, da sem dal gospodinu inž. Alberta Vedernjaka poklicati in ni res, da sem jih javil, da sem dobil iz Beograda brzojavko, s katero naj bi bil inž. Vedernjak odpuščen iz službe, res pa je, da sem šel sam k omenjeni ženi ter ji izročil protiproti iz usmiljenja 400 K, ker mi je bilo sporočeno po njej, da je v skrajni bedi, in res je, da sem ih povedal, da bo suspendiran inž. Vedernjak po službenih predpisih od službe. Ni res nadalje, da sem rekel, da mora inž. Vedernjak takoj iskati drugo stanovanje, res pa je, da sem ženi rekel, da mora ona iz kuhinje, k je sestaven del prostorov okrožnega agrarnega urada in rabi urad ta prostor zase. Ni res, da sem to ženo nagovarjal, naj bi pregovorila inž. Vedernjaka, da prizna krivdo in zlasti to, da prizna, da je on vodil vse napad na Cirilovo tiskarno, ter da po dobil 3—4 mesce zapora, da ga po tem kralj pomilosti, res pa je, da sem obupan ženi povedal, da je glasilo časopisno vest izdano in da je on, ki svetuje še sedaj Vedernjaku zankanje krivde, lump in da bo zanj ojašalna okoliščina če nemudoma prizna omenjeno. Ni slednjič res, da bi jaz kedaj Vedernjaka vabil v radikalno stranko, da bi postal glavni tajnik s 400 K dnevnih plače in da je to Vedernjak odklonil, res pa je, da sem 4 dni predno je bil Vedernjak aretiran z ozirom na njegove gmotne razmere istemu ponudil proti plačilu sestavo nekaterih zgolj pisarniških del za sestavo volilne liste NRS, in res je, da je to ponudbo Vedernjak z veseljem sprejel in do aretacije večino dela sestavljanja liste NRS tudi izvršil. Z odličnim spoštovanjem dr. Vilko Pfeiffer l. r., okrožni agrarni poverjenik. Maribor, dne 21. februarja 1923.

— Iz živnozdravniške službe. Za definitivnega upravnika državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani je imenovan uradni živnozdravnik Ignacij Šlajpah. — V državno službo je sprejet absolvirani veterinar Zvonko Zemljšič in je imenovan za provizornega uradnega živnozdravnika pri okr. glavarstvu v Murski Soboti.

— Novi univerzitetni profesorji. Proforski zbor beogradske univerze je izvolil sledeče nove profesorje: dr. Jovana Dado-niča za rednega profesorja zgodovine srednjega veka, in arhitekta Svetozarja Jovanovića za izrednega profesorja stavb. stroke.

— Materijalne težave beogradske univerze so prisilile univerzitetno upravo, da se je obrnila na finančnega ministra s prošnjo za povišanje proračuna za letošnje leto. Uprava pravi, da je pod sedanjimi pogoji vsako delo nemogoče.

— Kredit ministrstva prosvete. Minister prosvete je zahteval od finančnega ministra, da mu da na razpolago 1.100.000 Din za izplačanje blagodejnih gojenecem učiteljske in pedagoškega oddelkov, 350.000 Din za honorarje profesorjem učiteljske za čezne in 35.000 Din za profesorje učiteljske v Dalmaciji in za izplačanje honorarist ur,

ker so te vsote primanjkovala v letošnjem državnem proračunu.

— † Grga Tuškan. V Sisku je umrl dne 22. t. m. stari prvoborilec za narodne pravice dr. Grga Tuškan. Pekojnik je bil pod prošlim režimom grofa Khuena tako preganjan, da so mu odvzeli doktorat in odvetništvo. Širil je neustrašeno narodne ideale ter se energično boril za pravice naroda. L. 1883. je bil izvoljen kot poslanec na programu stranke prava. L. 1906. je bil izvoljen kot kandidat hrvatsko-srbske koalicije. Sodeloval je pri sestavljanju velevažne roške resolucije. Od l. 1910. do 1913. je bil član sabora, po prevratu pa član Narodnega Vijeća. Njegovo truplo prepeljelo v Zagreb, kjer bo pokopano pod arkadami na Mirogoju.

— Spomenik našim vojakom na Holandskem. Naš častni konzul v Rotterdamu je obvestil vladu, da so tamošnji naši državljani sklenili postaviti spomenik vsem na Holandskem umrlim vojakom. Obenem je g. Vilkin zaprosil vladu, da bi tudi ona k zgraditvi tega spomenika nekaj prispevala.

— Izpit drugorodnih učiteljev. V Vrhu polazajo izpite iz nacionalnih predmetov kandidati nemške, madžarske in romunske narodnosti. Baje pa po štirih letih postanka naše države škandalozno odgovorjajo. Listi se nad tem zgražajo in pravijo, da bi se med tem časom naš kmeti naučili že kitajščine. Njihovo znanje pripisujejo indolenci napram našemu jeziku, ki ga še vedno mrzijo in pričakujejo kakke geografske spremembe.

— Za juriste. Juristi, ki žele pred velikončnimi prazniki polagati rigoroze na zagrebški univerzi, se morajo prijaviti najkasneje do 10. marca. Na poznejše prijave bo go oziralo samo toliko, v kolikor bo razpoložljivih rokov.

— Železniški prevoz ponesrečencev. Ministrstvo soobračaja je odredilo, da se težko poškodovane osebe lahko prevažajo v službenem vozu. V njem se poleg njih lahko vozi tudi potrebno število spremljevalcev. Poškodovanci in spremljevalci plačajo karte za najnižji razred dotičnega vlaka.

— Za evakuirane dele Dalmacije. Splitški Savez poljedelskih zadrug je naprosil vladu za potrebne korake, da se izpraznjeni kralji preskrbijo z dovoljno količino živil. Ukrenilo se bo tudi vse potrebno, da se tudi denar kmalu po izpraznitvi zamenja.

— Šola za cerkveno glasbo. Generalna skupščina društva samostanskih bratov, ki se je vršila te dni v Beogradu, je sklenila ustanoviti šolo za cerkveno glasbo.

— Razpis služb. Pri ravnateljstvu splošne bolnišnice v Ljubljani ste razpisani med asistentov kirurzičnega in dermatološkega oddelka. — V Senčurju pri Kranju je razpisano mesto poštnega odpravnika. Prošnje naj se vložijo v teku 14 dni.

— Pomanjkanje novinarskega papirja. Po poročilih iz Splita vlada tam pomanjkanje novinarskega papirja, vsled česar bodo časopisi prisiljeni izhajati v manjšem formatu.

— Kmetijska tečaja. Na kmetijski šoli na Grmu sta se vršila pred kratkom dva tednevna tečaja za kmetovalce in sicer sadjarski tečaj in tečaj za pridelovanje in umno uporabo krme. Za oboja tečaja je vlada živahno zanimanje in je bil zlasti drug tečaj vkljub hudi zimi prav dobro obiskan. Posebno častno je bila na tečaju zastopana ljubljanska okolica in Gorenjska sploh, pa tudi Notranjska, med tem ko je bilo iz Dolenjske le malo udeležnikov, iz novomeškega in krškega glavarstva po eden, iz Belokranjine pa ni bilo nobenega. Kakor je zanimanje za kmetijski pouk od strani Gorenjcev vse hvale vreden, tako je žalostno, da se zanj Dolenjci tako malo brigajo, dati imajo za obiskovanje strokovnih tečajev na grmski šoli najboljšo priliko. Kdor ne napreduje s časom, ta mora gospodarsko propasti! To naj bi si zapomnili vsi mladeži!

— Celjska porota. Dvorni sodni svetnik in predsednik okrožnega sodišča v Celju dr. Josip Kotnik je imenovan za predsednika porotnega sodišča pri prvem porotnem zasedanju v Celju. Njegova namestnika sta višja deželna sodna svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Ivan Premeščak ter deželni sodni svetnik Valentin Levničnik.

— Zračni promet med Beogradom—Zagrebom—Sarajevom in Cetinjem. Ministrstvo pošte in brzojava se bavi z vprašanjem ureditve poštnega prometa potom zrakovolova med omenjenimi mesti. Zrakoplova se bodo lahko poslužili tudi potniki. Vožnja iz Beograda v Sarajevo bo trajala 2 in pol uri, iz Sarajeva do Cetinja pa 3 ure. Potovalni stroški bodo prilično isti, kot pri simphon-sprezpu.

— Radi akademskih tal. Ob priliki akademske skupščine v Zagrebu je prestopil akademska tla neki policijski agent. Temu se je protivil filozof Anton Ciliga, urednik »Radničke Stampe«, ki je dal vzpodbudo, da je bil agent odstranjen. To je dalo povod, da je bil Ciliga aretiran. Akademski omladina se je temu upra in poslala na vladu svojo deputacijo, da proti temu protestira.

— Mariborske vesti. Prijatelje naše t. m. je policija viovila v osebah nekoga Frana Jakla, delavca pri Ožtu in nekoga trgovskega pomočnika pri tvrdki Tišler v Aleksandrovi ulici. Oba sta v družbi z nekaterimi drugimi tovariši razbila svetilke v Koroščevi in Vilharjevi ulici. Ker so bile tudi pred kratkem razbite svetilke, nato pa izvršena dva ropa, bo uvedena preiskava dognala, ali nista ta dva pomočnjaka v kaki zvezi z omenjenimi zločini. — 8. 27. t. m. ob pol 8. uri zvečer sklicuje trgovski gremij važno zborovanje iz trgovcev, obrtnikov in industrijalcev. Na zborovanju nastopi kot glavni poročevalec tajnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani g. Mohorič. Na dnevnem redu je poročilo o stališčih gospodarskih krogov glede zakupa oziroma podražavljanja južne železnice, pravilnik o delovnem času, zakon o pobijanju draginje in odpomoč proti pomanjkanju gotovine. — Ljudski oder ki se je pričel jako lepo razvijati in prireja s hvalevredno požrtvovalnostjo dobre predstave v Narodnem domu, se bori s finančnimi težavami, ki mu onemogočajo kurjenje dvoran te s tem tudi predstave. Dobro bi bilo, ako bi se našli mladi instituciji naklonjene osebe, ki bi ji priskočile na pomoč in s tem posepele kulturno delo, ki

ga vrši Ljud. oder. — Včeraj je bil zaradi grizljivosti v magdalenkem predmestju ustreljen pes. Ker se je pri seciranju ugotovilo, da je bil pes stekel, se vabijo vse osebe, ki so bile morda ugriznena, da so nemudoma javilo mestnemu fizikatu.

— Razine nezgode. Anžif Franc, mehaniški vajenec v artiljerijski delavnici je z nekim strojem tako neprevidno ravnal, da se je snelo od stroja kolo ter mu padlo na levo nogo. — Cotman Janez, ključavničarski vajenec v tovarni na Perovem si je pri delu poškodoval levo oko. — Starin Rok iz Ihan je pomagal posestniku Terzij Kimovec na Selu pri hišem delu. Ko je šel v skedenj po orodje, je preveč približal psu, ki ga je popadel ter ga ugriznil v levo roko in desno lice. — Lotrič Janez, gozdni delavec pri Francetu Hajnarjarju v Skofljih Lokih je vozil hiode. Na zmrzjenih tleh se mu je spodrsnilo, tako da je padel in si pri tem padcu zlomil levo nogo. Ponesrečenci se nahajajo v ljubljanski bolnišnici. — Jeretina Ivanka, petletna hči posestnika iz Rafole, se je pri igri z žico smilila v levo oko. — Mali Angela, delavka v tovarni na Perovem, si je pri delu poškodovala levo oko. — Kranjec Mariji, delavki v tovarni »Vesna«, je pri brušenju železa padel košček železa v desno oko. — Pipan Andrej, dninar iz Zgor. Pirnič, je vozil tramovje za stavbo neke hiše. Pri razkladanju ga je tram udaril po glavi. — Schmidt Anton, monter v pivovarni »Union«, je polnil bencinovo svetilko. Pri tej priliki je svetilka eksplodirala in Schmidt je zadobil opekline po prsni in po rokah. — Vse poškodovance so oddali v ljubljansko bolnišnico.

— Lisce pri Celju. Stanovalec iz Lisce morajo gaziti sneg do kolen, otroci v takem ne morejo hoditi v šolo in vendar se pristojna občina ne zmeni, da bi napravila s snežnim plugom pot.

— Aretiran komunist Marinković. V ponedeljek je bil v Beogradu zaprt geometer Milan Marinković v trenutku, ko je pri filijali Wiener Bank-Vereine dvignil 49.800 Din, ki mu jih je poslal iz Dunaja komunistični agitator Ilija Miškic. Preiskava je dogmata, da je prejel Marinković pred mesecem dni 41.000 in pred 15 dnevi nadaljnih 30.000 Din. Marinković izjavlja, da mu je prvi dve vsoti poslal Miškic iz Švice, tretjo pa je dobil za nakup živine. Dobiček bi si z Miškicem razdelila. Poltvoja pa je mnenja, da je denar namenjen za financiranje komunistične stranke. Marinković je predan sodišču, ki bo zadevo preiskalo.

— Zastrupljenja v Beogradu. Listi poročajo o številnih zastrupljenih, ki se dogajajo v poslednjem času v samomorilnih namelih. Tako se je hotela zastrupiti neka mlada ženska radi večnih družinskih preprirov. Te dni pa so našli nezavestno 20letno Rokssando Živkovičevce. Rokssanda se je pred dvem leti poročila z nekim strojnikom državne tiskarne. Toda zakon ni bil srečen in po tem času sta se ločila. Njen oče je ločitev nasprotoval in ni hotel tudi dopustiti, da bi se hčerka z nekim čevljarjem nanovo poročila. Očetovo nasprotovanje pa jo je dovedlo do samomorilnega poskusa.

— Zopetna dolarska tatvina. V Subotici je bil aretiran poštni uradnik Gojko Glavački, ki je kradel dolarje iz ameriških pisem. Pri preiskavi so našli pri Glavačkemu 60 dolarjev, sam pa je priznal, da je na ta način poneveril 20.000 Din.

— Čevlje kupujte od domačih tovarnih tvrdke Peter Kozina & Co., z znaniko Polo, ker so isti priznani najboljši in naicejši. Glavna zaloga na drobno in debelo v Ljubljani, Breg 20 in Aleksandrova cesta 1.

Iz društvenega življenja.

— Predavanje o Bosni in Hercegovini v društvu »Soča«. Opozarjamo na 24. t. m. v salonu »Pri Levu«. Predava s pomočjo skoptičnih slik v tem oziru vsem dobro znani molster, gospod Karel Mahkota o temi: »Potovanje po Bosni in Hercegovini.«

— Člani, prijatelji in drugo cenjeno občinstvo naj ne zamudi prilike, da si vsaj na ta način ogleda te lepe naše jugoslovanske kraje. — Začetek ob poldevetih. Vstop prost.

Sokolski vestnik.

s Sokolski dom v Bečkerku. Sokolsko društvo v Bečkerku je kupilo neko hišo, ki jo bo preuredilo za telovadnico in druge društvene prostore. Preureditvene stroške bodo krili dohodki iz telovadnih nastopov in gledaliških predstav, kakor tudi javne zbirke.

Sedemdesetletnica Jos. Holecčka.

V torek 27. t. m. drsolavi češkoslovaški svet sedemdesetletnico staroste češkoslovaških novinarjev, književnika in predsednika Zveze češkoslovaških novinarjev Josipa Holecčka.

Jubilant je bil rojen 27. febr. 1853 v Stojicah pri Vodnjanu na Češkem. Po končanih univerzitetnih študijah je bil nekaj let vzgojitelj v hiši očeta dr. St. Miletića, bivšega intendanta zagrebškega gledališča in pisatelja. Mnogo je potoval po slovanskem jugu. Bil je v Bolgarski, v Hercegovini, Črnigori itd. Izdal je »Junške pesmi bolgarskega naroda«, knjigo »Za svobodo«, več knjig o Črnogorcih itd. L. 1909 je izdal »Srb-sko narodno epiko«, ki jo je nadaljeval l. 1913 in 1917 ter »Narodno epiko bosanskih muslimanov«. Bil je vedno neumoren novinar, književnik in publicist. Njegovo glavno lepovoslovno delo je zbirka povesti »Naši«. Jos. Holecček si je pridobil mnogo zaslug za medsebojno kulturno politično zблиžanje med Jugoslovenci in Čehoslovanci.

Češkoslovaško - jugoslovenska liga v Ljubljani proslavi njegov jubilej z javnim predavanjem na univerzi, ki se vrši jutri v nedeljo 25. t. m.

Gospodarstvo.

Italijanska trgovina in naša država.

Obisk kancelarja avstrijske republike dr. Seipla v Beogradu je povzročil med tržaškimi trgovskimi krogi precejšnjo pozornost in vznemirjenje. Tržaški »Piccolo« je priobčil povodom Selplova obiska daljši članek o bodočih italijansko-jugoslovanskih odnosih, v katerih opozarja tržaške trgovce na nevarnost, da jih v Jugoslaviji popolnoma izpodrine avstrijska konkurenca. V članku povdarja »Piccolo«, da nikakor ni pravilno mnenje, da trgovina v krajih, ki tvorijo zaledje Trsta, počiva, kajti avstrijski izvoz v Jugoslavijo je v enem letu narasel za 23%. In to naraščanje avstrijskega izvoza v Jugoslavijo »Piccolo« da miru, ker dokazuje, da bi bil delež Italijanske trgovine in industrije v naši državi lahko mnogo večji, kakor je dosedaj.

Italija je tudi nasledstvena država po ranjki avstro-ogrski monarhiji, celo najvažnejša ter so mora pri obnovitvi prometa med nasledstvenimi državami podvzitati, da bo tudi ona udeležena v taki meri, ki bi odgovarjala njeni važnosti med ostalimi državami. Dalje piše »Piccolo«, da je ravno kar ratificirana konvencija z Jugoslavijo velika olajšava pri teh prizadevanjih in treba je na vsak način, stopiti v tesnejše trgovske stike z Jugoslavijo, ki je za Italijo najbližja in najpristopnejša država. V Trstu in v Juljski Krajini naj bi se ustanovila in pospeševala tista industrija, čije proizvode bo najlažje in najugodnejše izvažati v Jugoslavijo. H koncu se enkrat opominja tržaške trgovce, naj pazijo, da ne bo šel tok obnavljanja mimo njih po njihovi lastni krivdi.

Pametna beseda, samo malokdaj jo je čuti v Italijanskem tisku. Trst poginja vsled konkurence Benetk in Milana in vedno bolj izgublja na svoji važnosti. — Toda prepričani smo, da Italijansko blago ne bo našlo odjemalcev v naši državi, dokler bodo fašisti pobijali naše ljudi in dokler bodo Italijanske oblasti zatirale naš jezik in naš narod.

× Naznanilo lastnikom kamenolomov. Gradbeni oddelek sodišča občine mesta Skopje išče za svoj kamenolom, ki je oddaljen 8 km od mesta Skopje podjetnika, ki bi imel na razpolago večje število kvalificiranih delavcev, kot poltrije in delavce za izdelovanje kamnitih kock za tlakovanje cest. Vsi tedga se pozivajo podjetniki, ki reflektirajo na to delo, ki bo trajalo nekaj let, naj pošljejo na Državno borzo dela v Ljubljani pismene ponudbe, odnosno naj se pri njej osebno zgledajo radi potrebnih informacij. — Državna borza dela v Ljubljani.

× Konec stavke v francoskih rudnikih. V torek so sklenile komunistične delavske organizacije na nekem zborovanju v Parizu, da pozovejo stavkujoče rudarje v mo-selskem revirju, da naj grejo zopet ni delo. Vsi tedga se smatiraj, da je stavka francoskih rudarjev končana.

× Sladkorna industrija v Rusiji. Pred vojno je bila sladkorna industrija v Rusiji na prvem mestu med vsemi industrijskimi panogami. V kampanji 1914—15 so dobili 105.400.000 pudov. Od tega leta je produkcija sladkorja v Rusiji stalno nazadovala do kampanje 1920—21, v kateri se je izboljšala za 0,7%. nato pa je v kampanji 1921—1922 zopet padla za 2,4%. V primeri s kampanjo leta 1914—15 je padla produkcija sladkorja do kampanje 1921—22 za 97,1%. Da se prepreči to propadanje sladkorne industrije, so sovjeti zagotovili pridelovalcem sladkorne pese in sladkornim tovarnam kar največje varstvo.

× Pogajanja za dobavo poljskega premoga Nemčiji. Med Poljsko in pristojnimi nemškimi oblastmi se vrše pogajanja za dobavo večjih množin premoga iz poljskih in gornje šlezkih rudnikov v Nemčijo.

× Kriza v poljski tekstilni industriji. Velike tekstilne tovarne v Lodzu preživljajo težko krizo. Obrati delajo v zelo skrcenem obsegu, le nekaj dni na teden in z reduciranim številom delavcev. Tudi v provinci je položaj tekstilne industrije zelo težak, tako da je bilo že več tovarnih prisiljenih, ustaviti delo. Radi te krize je zavladala občutna brezposelnost, ki stane države ogromen denar.

× Izvoz sladkorja iz Poljske. Poljski industrijski sladkorja so dali poljski vladi na razpolago 15 tisoč ton sladkorja po cenah, ki veljajo v Poljski. Ta sladkor bo vlada izvozila, da se plačajo umetna gnojila, ki jih morda Poljska uvažati v veliki množini. Prilagodno leto bo izvozila poljska industrija sladkorja po poročilih listov najmanj 120.000 ton sladkorja.

% Uvoz in izvoz moke in žita na Češkem leta 1922. Češkoslovaška je uvozila leta 1922 335.933 q pšenice in 96.963 q rži, skupaj 43.896 q proti 2.133.763 q leta 1921. Izvozila pa je 1.393.246 q žita proti 65.769 q leta 1921 ter 303.613 q moke in drugih mlevskih izdelkov proti 6.690 q leta 1921.

× Padanje cen v Italiji januarja 1923. Generalni indeks za Italijansko blago je padel od novembra do decembra od 555 na 536 in od decembra do januarja na 523,52. Življenjske potrebščine so padle za 4,15%, industrijski proizvodi za 1,15%. V primeri z lanskim letom so življenjske potrebščine padle za 9,07%, industrijski proizvodi za 2,72%.

× Zunanja trgovina Avstrije l. 1922. — Leta 1922 je nazadovale uvoz v Avstrijo v primeri z l. 1921 od 82% milijona na 74% milijona meterskih stotov, izvoz pa je narasel od 15% milijona na 21% milijona meterskih stotov. Vrednost uvoza je padla za 108 milijonov zlatih kron, vrednost izvoza pa je narasla za 143 milijonov zlatih kron. Pasivnost avstrijske trgovinske bilance se je zmanjšala za približno 250 milijonov zlatih kron. Od uvoza odpade 37% na Nemčijo, od izvoza pa 33%.

× Zunanja trgovina Madžarske. V sredo je bila probena statistika madžarske zunanje trgovine za leto 1922. Po tej je znašal uvoz 33,5 milijonov meterskih stotov, za 10 milijonov več, kakor leta 1921; izvoz 10,4 milijonov meterskih stotov, to je za dva milijona meterskih stotov več. — Uvažalo se je pred vsem les, premož, rudnine, kuhinjska sol, surovo železo in staro železo. Naraščanje izvoza so povzročile skoro izključno dobave premoga (2,7 milijonov met. stotov), ki jih je morala poslati

Madžarska Jugoslaviji na račun reparacij. Pri uvozu je opaziti znatne izpremembe glede češkoslovaške in Romunije. V letu 1921 je odpadlo 52%, leta 1922 pa samo 25% na uvoz iz češkoslovaške, med tem, ko je narasel uvoz iz Romunije vsled nizke valute od 14 na 36%. Od izvoza je odpadlo leta 1921 na češkoslovaško 27%, na Avstrijo 57 in na Jugoslavijo le 6%, dočim odpada leta 1922 na našo državo 36%, na Češkoslovaško 13% in na Avstrijo 35%. Ostalo je porazdeljeno na druge države.

× Revizijska francosko-čsl. trgovinsko-političnih odnošajev se ima pričeti 10. marca t. l.

POLJEDELJSTVO.

× Vrednost avstrijske poljedelske in gozdne posesti. Nekli avstrijski statistik je izračunal na podlagi čistega katastralnega prisosa davčne vrednosti, da znaša vrednost s poljedelstvom in gozdarstvom izkoriščane zemlje v Avstriji 9.308 milijonov zlatih kron. Vrednost živine cenl na 993 milijonov zlatih kron. Potemtakem znaša vrednost zemljišča in živine obsegajočega dela narodnega premoženja 10,3 milijarde zlatih kron.

DAVKI, CARINE.

× Rok za vložitev dohodninskih napovedi za l. 1923 poteče koncem februarja t. l. Posebne pozive za vložitev napovedi do-be je oni davkoplačevalci, kateri so še-le tekem leta 1922 stopili v davčno dolžnost s tem, da so vsled otvoritve trgovine, obrta ali iz katerihkoli drugih povodov dosegli dohodke, ki na leto proračuneno dosegaajo davčni minimum 10.000 K, ako ni nastala davčna dolžnost tekem leta 1922 vsled priselitve v Slovenijo ali s tem, da so dosegli službene prejemke v dohodnini zavezanosti višini. Vsi drugi davkoplačevalci so dolžni na podlagi razglašane finančne delegacije v Ljubljani z dne 22. januarja 1923, št. A-1 3012, objavljene v Uradnem listu št. 11 od 31. januarja 1922 vložiti napovedi brez nadaljnega poziva do 28. t. m. Kdor napovedi ne vložijo v določenem roku, temu se odmeri dohodnina na podlagi uradno nabranih podatkov brez njegovega sodelovanja. Vrhu tega izgubi tudi pravico izpodbijati dejanske ugotovitve cenilne komisije oziroma ne more uveljaviti novih dejanskih navedb, torej tudi ne zahtevati kakih novih odbikov. Spričo dalekosežnih posledic, katere povzroča opustitev ali prepozna vložitev napovedi, se davkoplačevalci opozarjajo, da določeni rok poteka. Komur bi ne bilo mogoče pravočasno vložiti napovedi, naj vložijo pri pristojnem davčnem oblastvu utemeljeno koleka prosto prošnjo za podaljšanje roka in navede v tej prošnji razloge, ki mu onemogočajo zadostiti zakoni-ti dolžnosti v določenem roku.

× Poročilo zlatnega depoja romunske Narodne banke. Narodna banka v Bukarešti je prejela 68 milijonov zlatih mark, ki tvorijo del zlatnega depoja romunske narodne banke pri nemški državni banki. Celokupna vrednost depoja znaša 80 milijonov zlatih mark. Romunska vlada namerava zahtevati povračilo še ostalega dela zlatnega zaklada.

× Težave s francoskim inozemskim posojilom. Kakor poročajo nemški listi, se nahajajo v Angliji francoski agenti, ki skušajo tamkaj ugledati prot francoskemu posojilu. Po nemških poročilih so njihova prizadevanja brezuspešna. Tudi v Ameriki je bilo baje posojilo odklonjeno.

× Nove nemške zakladnice. V nemških bančnih krogih upajo, da se bodo nove zakladnice na zlato posojilo za 6% in po tečaju 100% zelo hitro prodale. Najmanjše zakladnice na zlato posojilo bodo glasile na 20.000 pariparitnih mark.

× Ponarejeni angleški bankovci. Londonski listi javljajo, da se je našlo v zadnjem času več ponarejenih angleških bankovcev po 5 in 20 funtov šterlingov. Ti bankovci se najbrže ponarejajo v Carigradu.

DENARSTVO.

× Povračilo zlatnega depoja romunske Narodne banke. Narodna banka v Bukarešti je prejela 68 milijonov zlatih mark, ki tvorijo del zlatnega depoja romunske narodne banke pri nemški državni banki. Celokupna vrednost depoja znaša 80 milijonov zlatih mark. Romunska vlada namerava zahtevati povračilo še ostalega dela zlatnega zaklada.

× Težave s francoskim inozemskim posojilom. Kakor poročajo nemški listi, se nahajajo v Angliji francoski agenti, ki skušajo tamkaj ugledati prot francoskemu posojilu. Po nemških poročilih so njihova prizadevanja brezuspešna. Tudi v Ameriki je bilo baje posojilo odklonjeno.

× Nove nemške zakladnice. V nemških bančnih krogih upajo, da se bodo nove zak

Kaj pravilo opice.

(Indijanska pravilica iz Južne Amerike.)

Črnogobčki spe v tesnem objetu... Kaj pravilo opice. (Indijanska pravilica iz Južne Amerike.) Črnogobčki spe v tesnem objetu...

imajo sledečo površino in število prebivalstva:

Table with 3 columns: Država, Pov. v m², Preb. Rows include Poljska, Litvinska, Latvija, Estonija, Finska, Skupaj, in Besarabija.

Ozemlje sovjetske Rusije.

Table with 3 columns: R. S. T. S. R., Pov. v m², Preb. Rows include Ukrajina, Turkestan, Bela Rusija, Asorbeida, Armenija, Georgija, Skupaj, Republika na Daljnem vzhodu.

Drobtine.

Najstarejši človek. V Carigradu živi Turek, ki ima že 147 let. Bil bi torej najstarejši človek na svetu. Ko so ga zdravniški pregledali in mu izjavili, da mu srce bije še popolnoma v redu, je starec veselo vzkliknil, da bo živel še okrog dvajset let.

plazila in zemlja se je nekoliko stresla, čutila se je tudi precejšnja vročina. Meteor je 8 metrov visok in se je udri 3 metre v zemljo. Vlada je poslala na lice mesta komisijo, ki naj pregleda ta nov do-rastek naše zemlje.

Mladenč s praščimi očmi. Neki 13 letni mladenč v Lindhurstu je oslepel. V zdravniško oskrbo je bil predan znamenitomu zdravniku dr. Edwardu Morgannu. Zdravnik je izvršil operacijo na ta način, da je mladenčeve oči nadomestil s praščimi. Pred nekaj dnevi je zdravnik odstranil obvezo in je trdno prepričan, da bo mladenč v kratkem videl.

Kolkol pojedno ženske? To vprašanje je stavila zdravnica Cecil Webb-Johnson, ki pravi sledeče: Ženske imajo večji interes na jedi kot moški. Ženska tudi več pojé. Informirala se je po raznih londonskih hotelih in dobila podatki, ki potrjujejo njeno domnevo. Izkustva v javnih prehranjevalnicah dokazujejo, da polagajo moški mnogo manjšo vrednost na jed, da z obedom hitijo in da se želijo edino nasititi. Ženske pa si vzamejo za obed precej časa, se interesirajo za posamezen grizljaj in pojedó tudi večje množine. Ženskam redko kdaj kaj ostane, medtem ko je pri moških ravno narobe. Ženske se tudi navadno pritožujejo, če je jed slabo pripravljena. Temo nasproti pa je treba povdariti, da so doma ravno moški tisti, ki svoje boljše polovice vedno kritizirajo.

SMEŠNICE.

Ob kavarni »Slon« stoji ribničar in gleda preko ceste na novo stavbo Kreditne banke. Videč poleg sebe postopajo, se okrene proti njemu: »Slišite, zekaj bo pa ta hiša?« Ljubljanska srajca brž ugane glas suhe robe in se pošali: »To bo pa za ribniške morce.« »Saj se mi je precej zdelo,« velli Skrabčev rojak, »zekaj za ljubljanske je dosti premajhna.«

Površina in prebivalstvo sovjetske Rusije.

Sovjetska Rusija zanima danes bolj kakor kdaj prej ves kulturni svet. Posebno pa še države, ki se pripravljajo na vojno z njo, zlasti po brezuspešni lausanski konferenci, na kateri so reševali takozvano orijentsko vprašanje. Nobenega dvoma ni več, da korakajo skupno Nemčija, Rusija in Turška. O sovjetski Rusiji so že opetovano ugi-bali, koliko ima pod kontrolo stare Rusije. Meje Rusije so se namreč med leti 1918-1921 neprenehoma menjavale, s tem pa tudi število prebivalstva. Ustanovitve novih držav je odvzela Rusiji okoli 700.000 kvadratnih vrst in okoli 30.000 prebivalcev, tako da kontrolira današnja sovjetska Rusija na podlagi poslednjih statističnih podatkov 95% ozemlja bivšega ruskega carstva in 80% prebivalstva stare Rusije. Spomlad 1. 1921 je tedaj štela sovjetska Rusija vključno strahovitim smrtnim epidemijam 140.000.000 prebivalcev. Tega ali onega bralca bo zanimalo, da je največja kontinentalna država na svetu po prebivalstvu Kitajska, potem pride Rusija, nakar ameriške Zedinjene države. Največja kolonialna država pa je seveda Anglija. Nove države na ozemlju bivše carske Rusije

Emil Gaboriau:

Akt šte. 113.

Roman.

(Nadaljevanje.)

Oni dan, ko je bil Prosper izpuščen, je sedel gospod Fauvel kakor navadno pred svojo pisalno mizo, kometlje na mizi in glavo podprto, ter strmel v prazno, ko je vstopil njegov pisarniški sluga ves prepaden. »Gospod Fauvel,« je rekel sluga, »bivši blagajnik, gospod Bertomy, je tu, z nekim sorodnikom; in vsak način vas hoče videti in govoriti z vami.« Pri teh besedah je skočil bankir s stola, tako razburjen, kakor da je strela udarila tri korake pred njega. »Prosper,« je zavpil z glasom, ki ga je dušila jeza, »kako se predrzne...?« Vendar mu je prišlo na misel, da mora pred slugo brzdati svojo jezo, zato je nadaljeval z razmeroma mirnim glasom: »Prosim gospoda.« Če je bil gospod Verduret pripravljen na čuden in pretresljiv prizor, se ni zmotil. Ničesar strašnejšega si ni mogoče misliti, kakor nastop obeh mož, ki sta si stala sedaj drug drugemu nasproti: Bankir z rdečim zabuhlim obrazom, kakor da ga bo pri prič zadela kap; Prosper bolj bled, kakor kak ranjenec, ki je izgubil zadnjo kapljo krvi. Tresoče se, sicer pa nepremakljivo sta si stala tri korake oddaljena drug od drugega nasproti ter se merila s pogledi, pol-

nimi smrtnega sovraštva, kakor da se hočeta zdaj in zdaj spoprijeti. Celo minuto je opazoval gospod Verduret radovedno oba sovražnika s predarkom in hladnokrvnostjo filozofa, ki vidi v najsilnejših izbruhih človeške strasti samo predmet za študije in opazovanja. Končno ko je prihajal molk vedno bolj grozeč, je sklenil spregovoriti ter se je obrnil proti bankirju: »Gotovo boste vedeli, moj gospod, da je bil moj mladi sorodnik ravnokar izpuščen.« »Da,« je odgovoril Fauvel, ki se je le z največjo težavo premagoval; »da, zaradi pomanjkanja zadostnih dokazov.« »To je ravno; to dejstvo, pomanjkanje dokazov, ki je navedeno v osvobodilnem ukazu, škoduje prihodnosti mojega sorodnika na način, da se je odločil, da se izseli v Ameriko.« Pri tej izjavi se je naenkrat izpremenil izraz v Fauvelovem obrazu: Poteze so se mu umirile, kakor da mu je bil odvzet strašen strah. »Tako! On se izseli!« je ponovil večkrat, »on se izseli!« Ni bilo mogoče napačno razumeti naglasa, v njem je ležala smrtna razžalitev. Gospod Verduret ni hotel ničesar opaziti. »Zdi se mi,« je rekel površno, »da je sklep mojega sorodnika pameten. Samo to sem hotel, da obišče, predno zapusti Pariz, svojega prejšnjega principala.« Trpek nasmech je krožil okrog bankirjevih ust. »Gospod Bertomy,« je odgovoril, »si je lahko prihranil ta korak, ki je mučen za naju oba. Ni-

česar ni treba, da bi slišal iz njegovih ust in mu nimam ničesar povedati.« To je bila jasna odslovlitev, ki jo je tudi Verduret razumel; priklonil se je in vzel Prosperja, ki ni bil spregovoril niti besede, s seboj. Šele na cesti je mogel blagajnik zopet govoriti. »Vi ste to hoteli,« je rekel z zamolklim glasom, »vi ste zahtevali, jaz sem ubogal. Ali ste sedaj zadovoljni?« All sem prišel za korak naprej sedaj, ko sem moral vrhu vsega izkusiti tudi še to boleče ponižanje?« »Vi ne, pač pa jaz. Brez vas nisem mogel priti do bankirja, in sedaj vem, kar sem moral vedeti: Za mene je popolnoma gotovo, da gospod André nima ničesar opraviti s tatvino.« »O, saj se ljudje vedo zatajiti.« »Gotovo; pa ne v taki meri. To pa še ni vse. Zaradi svojih nadaljnih načrtov sem moral videti, ali je vaš principal dostopen gotovi sumnji. In to lahko sedaj potrdim.« Da sta mogla nemoteno govoriti, sta se Prosper in njegov spremljevalec ustavila na oglu ulice Lafayette, sredi prostranega prostora, kjer so bili nedavno podrli nekaj hiš. Verduret je bil nemiren ter se je med razgovorom neprestano oziral, kakor da koga pričakuje. Kmalu je zadovoljno vzkliknil. Na oni strani prostora se je prikazal Cavallion, ki je priteklo tja brez klobuka. Tako se mu je mudilo, in tako vznemirjen je bil, da niti mislil ni na to, da bi čestital svojemu dobremu prijatelju Prosperju ali da bi mu dal tudi samo roko, marveč se je obrnil naravnost do Verdureta. »Stran so,« je rekel.

»Že dolgo?« »Ne, nekako četrť ure.« »Ej, potem ne smemo izgubiti niti minute.« Izročil je Cavallionu pisemce, katero je bil poprej spisal v Prosperjevem stanovanju. »Tako,« je rekel, »dajte ji to in se potem hitro vrnite, da vaše odsotnosti ne zapazijo. Neprevidezno je bilo, da ste prišli ven brez klobuka, to lahko vzbudi pozornost.« Mali Cavallion ni več čakal, odhitel je, kar so ga nesle noge. Prosper je bil zmeden. »Kaj, vi poznate Cavalliona?« »Zdi se,« je odgovoril Verduret ter se nasmehnil. »Toda midva nimava časa, da se razgovarjava; pridite hitro!« »Kam zdaj zopet?« »Videli boste. Le naprej, hitro!« Sam je dal vzgled in skoraj v diru je šlo po cesti Lafayette navzgor. Spotoma je govoril pred se: »Da, da, če imaš obe nogi v enem škornju, ne boš tekel za stavo. Če najdemo kak sled, ne smemo zamuditi nobene minute, Divjak, ki najde v pragozdu sled, se odpravi takoj na zasledovanje, ker ve, da mu sicer veter ali dež izbrise sled.« Pred številko 81, se je naenkrat ustavil. »Tu smo,« je rekel Prosperju. Šla sta v prvo nadstropje in potem v drugo, kjer sta se ustavila pred vrati z bakreno tablo, na kateri je stalo: Modes et Confections. Verduret ni pozvonil, marveč potkal na poseben način s koncem prsta in kakor, da je kdo čakal na to znamenje, so se vrata odprla.

Gradbeno podjetje ing. Dukić in drug Ljubljana. Bobovičeva ulica 20. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Naznanilo! Naznanilo! P. n. občinstvu ter znancem, prijateljem in potujočem občinstvu vljudno naznanjava, da odpreva v sredo, dne 28. februarja 1923 prvovrstno kavarno 'EMONA' opremljeno z vsem komfortom.

Išče se eno ali dve sobi z 2 posteljama za takoj. Cenj. ponudbe na upravo lista. la Portland-cement dobavlja 'GRADIVO' trgovačko društvo ZAGREB Bogovičeva ulica 3. Brzjavlj: Gradivo, Telefon 555.

Ivan Zakotnik LJUBLJANA Dunajska cesta št. 46. Tel. 370 mestni tesarski mojster Tel. 370. Vsakovrstna tesarska dela, moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledečice, paviljoni, verande, lesene ograje i. t. d. Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov. Parna žaga. Tovarna furnirja.

v Ljubljani, v novi palači Ljubljanske Kreditne banke naspr. glavne poste. Sklicujé se na najino dolgoletno prakso, upava cenj. goste s solidno in skrbno postrežbo v vsakem oziru zadovoljiti, ter se priporoča za naklonjenost. JAN in KATI FIALA. Restavracija se odpre nekaj dni pozneje, kar se bodo naznanilo slav. občinstvu v vseh časopisih.

Išče se spreten stenograf za slovenski (srbohrvaški) in nemški jezik za večerne ure. Ponudbe na upravo lista.